

2.7.2009

L'últim indiscutit

Indiscutible no hi ha res en aquest món; la mateixa natura del coneixement de les coses fa que la discussió sigui una eina de canvi essencial. Però alguns es guanyen el privilegi d'arribar a un punt de la seva vida en què no els discuteix ningú. I dic que es guanyen perquè aquest és un títol nobiliari que no es regala, ni es compra, ni es roba, tot i que més d'un ho prova. En les lletres catalanes, l'últim de fer aquest cim ha estat **Baltasar Porcel**, que de manera no per esperada menys trista ens acaba de deixar.

Com a model, **Porcel** resultava incòmode, perquè no parava de reinventar-se ell mateix, en una mena de pràctica de la *identitas in varietate* leibniziana que el feia coherent, insistent, tossut, i alhora proteic, imprevisible, inacabablement alternatiu, capaç de cultivar una línia de pensament fins a les últimes conseqüències i en un rampell tirar per la borda tot el capital intel·lectual atresorat. Un mestre abrupte, amb més d'un fins i tot en les formes, però tremendament afable, acollidor, lleial, fiable en tota l'extensió del terme.

Un dia em va dir, ens queixem que no parlen de nosaltres, i som nosaltres mateixos qui no ens diem res des dels diaris. Li vaig dir que potser per respecte, potser per timidesa, no li havia dedicat mai un article, i em va dir, doncs fes-ho, encara que sigui per deixar-me verd. Vaig escriure l'article en aquestes mateixes pàgines, no deixant-lo verd –per què ho hauria hagut de fer?– però sense esquivar els aspectes polèmics de la seva trajectòria, els ressentiments que havia despertat en alguns en certs moments, amb preses de partit polítiques que no agradaran mai a tothom. Em va respondre des de la seva columna diària, i imagino que no tots els lectors devien seguir aquella peculiar barreja de provocació, elogi i el·lipsis de diversa mena.

Avui les lletres catalanes es queden sense el seu *primum inter pares*. El seu món és massa personal per fer escola, però el seu rigor i la seva gràcia davant de l'escriptura sí que són grans exemples per qualsevol aprenent, o sigui per tots.

MIQUEL DE PALOL